

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

613.524

Hely

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím:

Ahol nincs tömegnyomor

Forrás:

Szózat

Bp.
(Hely)

1921. 11) 27
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old

Ahol nincs tömegnyomor

Munkáslakások, melyekben tilos albérlőt tartani

— A Szózat tudósítójától —

Budapest lakosságának aránylag kis része ismeri a Wekerle-telepet. Még a háborút megelőző évtizedben épült, mindössze három év alatt és mindennél meggyőzőbb bizonyossága volt annak, hogy akkor, amikor véresszájú demagógok állandóan izgatták és nyugtalanították a munkástömegek lelkeit, a kormányférfiak helyes érzéssel látottak hozzá a magyar munkáskérdés szociális rendezéséhez, a tömegnyomor sikeres leküzdéséhez. Sajnos, alig néhány évvel az első nagyszabású munkástelep kiépülése után ránkszakadt a háborús magával hozva az általános jólét nagyfokú súlyosodását, az állam elszegényedését, utját vágta annak, hogy a szép kezdetet méltó folytatás kövesse.

Most ismét parancsoló kényszerűséggel tolatkodnak előtérbe bizonyos szociális problémák és ujjal fölmerül az a kérdés; miként lehetne a lakásinségén enyhíteni? Ugy tudjuk, komoly tervek foglalkoztatják a szakférfiakat, hogy a főváros környékén a lehetőséghez képest ismét meg kell kezdeni minél intenzívebben az építkezést. Bizonyos, hogy mind nemzetgazdasági, mind higiéniai, mind erkölcsi tekintetben akkor lehet a legsikeresebben megoldani a tömegépítkezés kérdését, ha a Wekerle-telephez hasonló munkástisztviselő-negyedeket állítunk föl.

A Wekerle-telep Kispest körzetében fekszik, Közigazgatásilag is hozzátartozik és ez a félreeső helyszere magyarázza meg, hogy a fővárosi ember,

hacsak nem viszi arra a dolga, nem sokat tud róla. Az 50-es és 40-es villamos elágazásánál, Kispest szélén, szabályosan egymás mellé sorakozó földszintes házak képe tűnik az ember elé: ez a Wekerle-telep. Négyezer család számára nyújt a telep lakóhelyet, a négyezer lakásból mindössze tizenegy lakás egyszobás, a többi mind két, három szobából áll, ehhez mérten a legmodernebb berendezéssel. Eredetileg a Máv. gépgyáranak alkalmazottai számára emelkedett föl a telep és az igényjogosultság mindenkor a tényleges szolgálathoz volt kötve. Ma a helyzet az, hogy mintegy negyven percentben a szabályzat ellenére olyanok laknak ott, akiknek az igényjogosultsága megszünt, nyugdíjasok, özvegyek, csakohogy természetesen a mai viszonyok között senkit kirakni a szabad ég alá nem lehet. Istenem, hány méltóságos ur adna hátat, ha szert tehetne itt egy háromszobás kvartélyra! A telepnek négy iskolaépülete, négy önálló orvosa és egy központi gondnoksága van, amely utóbbi a házbéreket beszedi. Egészséges környezet. Csak az tudja, aki végigjárta a főváros tömeglakásainak nyomorvilágát, mit jelent népiéleti és egészségügyi szempontból egy munkáscsalád számára az olyan kvartély, aminőt a telep nyújt a lakóinak? A házbér jelenleg átlagban 400—420 korona évente, nevelésesen csekély összeg, különösen ha elgondoljuk, hogy minden egyes lakóházat kis kert vesz körül, a kert legalább 60—80 négyzetméter, tehát érdemes megművelni, viszont minden kertben áll legalább két idősebb, 10—11 éves gyümölcsfa, miknek a gyümölcsstermése ér annyit a mai világban, hogy a lakóért könnyűszerrel fedezheti a család az eladási árból. Külön-

sen egészséges és okos dolog, hogy a Wekerle-telepen ismeretlen az albérlés fogalma. A telep szabályai tiltják azt, hogy bárki is albérlésbe adjon szobát. Bátran végignézhetheti az ember az összes lakásokat, nem fog olyan helyiségekre akadni, melyekben miázmás levegőben a nyomoruságtól hering módjára összezsufolt lakók henteregnek.

Rendkívül tanulságos és a telep lakóinak lelki fejlődésére kedvező hatása az utcák és terek neve. Szent István-utca, Szent László-utca, Álmos-utca, Taksony-utca, az egész magyar történelem benne van a Wekerle-telep utcáinak elkeresztelésében, csak az évszámok hiányoznak hozzá. A legjobb irrendentizmus. Déli időre jár, az elemi és polgári iskolákból kitudul a munkásgyermekek hada és hangos zenébonával sétnek a hideg téli verőfényben hazafelé. Szegényes ebéd várja őket odahaza, mégis sokkal egészségesebbek és színesebb arcuak, mint azok a tisztviselő- és munkáscsapatok, akik a főváros füstös, büzös és megromlott levegőjében cseperednek föl a szemük előtt.

Sokat hallok elmélkedni és töprengeni uton-útfélen arról, hogy miképpen lehetett volna nálunk megakadályozni annakidején végérvényesen a szocialista demagógok népbolondító handabandázását és egészséges, hazafias szellemben nevelni és tartani a munkásságot? Előttünk nem lehet kétséges annak a problémának helyes előfizési módja. Építeni kell, tisztviselő- és munkástelepeket teremteni, mert meg vagyunk győződve, ha nem egy ilyen munkástelepünk, hanem tíz és husz és harminc lett volna a háborút megelőző esztendőkhöz, sokkal hamarabb lett volna nálunk március 21-ike.